

§ 96

Hankintaoikaisuvaatimuksen hylkääminen, teknisen palvelun lautakunnan päätös 5.3.2015 § 44

HEL 2014-013741 T 02 08 03 00

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti hylätä esityslistatekstissä mainituin perustein Ekisan Oy:n hankintaoikaisuvaatimuksen koskien Helsingin kaupungin teknisen palvelun lautakunnan tekemää hankintapäätöstä § 44, 5.3.2015.

Pöytäkirjanote esitysteksteineen, muutoksenhakuohjeineen ja liitteineen Staran rakennustekniikalle, jonka tulee huolehtia päätöksen tiedoksiannosta asianosaisille.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja, puhelin: +358931039630
kari.haapaniemi(a)hel.fi
Tanja Dickman, hankintalakimies, puhelin: 310 38821
tanja.dickman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ekisan Oy oikaisuvaatimus
- 2 Maalaustyöt_avauspöytäkirja_2015
- 3 Maalaustyöt_vertailu_2015
- 4 Tarjouspyyntö, puitesopimusluonnos, tuntityöveloitusslomake

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1660
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
stara@hel.fi

Käyntiosoite
Ilmalankuja 2 L
Helsinki 24
<http://www.hel.fi/stara>

Puhelin
+358 9 310 39602
Faksi
+358 9 310 39601

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
811997-10000581
Alv.nro
FI2012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vaatimukset ja niiden perusteet

Ekisan Oy on hankintaoikaisua koskevalla vaatimuksellaan vaatinut muutosta Helsingin kaupungin teknisen palvelun lautakunnan tekemään hankintapäätökseen § 44, 5.3.2015.

Ekisan Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 21.3.2015, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa.

Hankintaoikaisuvaatimuksessaan Ekisan Oy vaatii, että hankintapäätöstä oikaistaan ja Ekisan Oy:n tarjous otetaan mukaan tarjousvertailuun. Ekisan Oy on perustellut vaatimuksiaan sillä, että se haluaa korjata tarjouksessaan esittämänsä referenssin "terveyskeskuksen muutto asuinkiinteistöksi" siten, että maalaustöiden osuus on ollut 27.077,53 euroa se vaatii hankintaoikaisuvaatimuksessa esittämien selvitystensä huomioimista tässä vaiheessa tarjouspyynnössä esitettyä täydentävinä tietoina.

Taustaa

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Stara julkaisi 5.12.2014 maalaustöiden hankintaa koskevan hankintailmoituksen Hilma-ilmoituskanavassa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi EU-kynnysarvot ylittävänä hankintana. Kyse on rakennusurakasta. Hankintamenettelynä oli julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007, jäljempänä hankintalaki) mukainen avoin menettely, jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen.

Tarjoajan soveltuvuudelle asetetut vähimmäisvaatimukset esitettiin tarjouspyynnön kohdassa 6, kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset. Tarjouspyynnön mukaan "tarjoajien soveltuvuus arvioidaan tarjouksessa esitettyjen tietojen sekä hankintalain ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden arviointia koskevien säännösten perusteella." Edelleen tarjouspyynnössä mainittiin, että "Tarjoajan huomiota kiinnitetään siihen, että hankintayksiköllä on velvollisuus sulkea tarjoaja hankintamenettelyn ulkopuolelle, jos tarjoaja ei täytä tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia."

Kohdassa 2.6, tekninen ja ammatillinen pätevyys, on edellytetty että tarjoajalla on riittävästi kokemusta hankinnan kohteena olevien palvelujen toimittamisesta. Kokemuksen osoittamiseksi tarjoajalla tulee olla vähintään neljä (4) vastaavaa referenssiä viimeisen kolmen (3) vuoden ajalta. Tarjouspyyntöasiakirjojen mukaan vastaavana

16.04.2015

referenssinä pidetään maalaustyötä, joka sisältää rakennusten sisämaalaustöitä ja/tai julkisivumaalaustöitä. Tarjoaja on voinut käyttää ilmoittamassaan referenssikohteessa aliurakoitsijoita, mutta tarjoajan oman työn osuuden on tullut olla vähintään 65 % koko työstä. Urakan tai aliurakan arvon on tullut olla vähintään 20.000 euroa. Urakan arvo voi sisältää vain maalaustyön osuuden. Referenssin vähimmäisvaatimusten varmistamiseksi tarjoajan tuli täyttää yksityiskohtaiset tiedot referenssiurakasta, jotta vähimmäisvaatimusten täyttyminen voitiin varmasti arvioida.

Oikeudellinen arviointi

Hankintalain 2 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on muun ohella kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 52 §:n mukaan ehdokas tai tarjoaja on suljettava tarjouskilpailusta, ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuus muuten arvioitava sekä tarjoajat valittava ennen tarjousten vertailua. Ehdokas tai tarjoaja voidaan kuitenkin 53 tai 54 §:n mukaisesti sulkea tarjouskilpailusta myöhemminkin tarjouskilpailun aikana hankintayksikön saatua tiedon poissulkemisen perusteesta.

Hankintalain 56 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi esittää ehdokkaiden tai tarjoajien rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskkyä ja ammatillista pätevyyttä sekä laatua koskevia vaatimuksia sekä vaatia ehdokkaita ja tarjoajia esittämään niihin liittyviä selvityksiä. Säännöksen 2 momentin mukaan vaatimusten ja niiden täyttymisen todistamiseksi pyydettyjen selvitysten tulee liittyä ehdokkaan ja tarjoajan edellytyksiin toteuttaa hankinta, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksista ja selvityksistä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintalain 56 §:n esitöissä (HE 50/2006 vp s. 100) todetun mukaan ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevilla vaatimuksilla hankintayksikkö pyrkii varmistumaan tavarantoimittajan, palveluntuottajan tai urakoitsijan kyvyistä toteuttaa hankinta. Edelleen esitöissä on todettu, että ehdokkaiden ja tarjoajien ominaisuuksiin liittyvillä vaatimuksilla voidaan edistää laatuun liittyvien tekijöiden huomioimista hankinnan toteuttamisessa. Rakennusurakoissa ehdokkaiden ja tarjoajien ammattitaitoon, pätevyyteen ja kokemukseen liittyvät vähimmäisvaatimukset voivat parantaa laatua urakoiden

toteutuksessa. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa ehdokkaiden ja tarjoajien ominaisuuksiin liittyvien vaatimusten asettamisessa. Menettelyyn voidaan puuttua vain tilanteissa, joissa vaatimukset eivät liity ehdokkaiden tai tarjoajien mahdollisuuksiin toteuttaa hankinta tai joissa vaatimuksilla vaarannetaan ehdokkaiden tai tarjoajien tasapuolista kohtelua.

Hankintalain 59 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa osoittamaan teknisen suorituskykynsä ja ammatillisen pätevyytensä luettelolla viimeksi kuluneen enintään viiden vuoden aikana toteutetuista rakennusurakoista sekä todistuksella merkittävimpien urakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta; todistuksesta tulee käydä ilmi urakoiden arvo, ajankohta ja toteutuspaikka sekä se, onko työt tehty ammattialan sääntöjen mukaan ja onko ne saatettu asianmukaisesti päätökseen; tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tiedot suoraan hankintayksikölle.

Hankintalain 59 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta esitöissä (HE 50/2006 vp s. 103) on todettu, että referenssejä koskevien selvitysten vaatimisessa ja niihin perustuvien ehdokkaiden tai tarjoajien teknistä kapasiteettia koskevissa vaatimuksissa tulisi huomioida referenssien merkitys hankinnan kohteen kannalta. Tarjoajien tasapuolisen kohtelun periaatteen ja kilpailuolosuhteiden hyödyntämistä koskevien vaatimusten kanssa ristiriitainen voi olla menettely, jossa painoarvoa annetaan yrityksen sellaisille referensseille, jotka eivät koske hankinnan kohteena olevaa tavara- tai palveluhankintaa taikka rakennusurakkaa. Hankintalain 54 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea ehdokkaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos ehdokas on laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen. Vakiintuneen markkinaoikeuskäytännön mukaan tarjoajien tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun periaate edellyttää, että tarjouksia on arvioitava lähtökohtaisesti sellaisina kuin ne on toimitettu hankintayksikölle tarjousten jättämiselle asetettuun määräaikaan mennessä. Tarjoaja kantaa osaltaan vastuun tarjouksensa sisällöstä.

Tapauksessa MAO:410/10 valituksen tehnyt tarjoaja oli liittänyt osallistumishakemukseensa liian vanhan kaupparekisteriotteen (hankintailmoituksessa oli edellytetty, että kaupparekisteriote ei saa olla kahta kuukautta vanhempi). Markkinaoikeus katsoi, että hankintayksikkö on voinut sulkea tarjoajan tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Tapauksessa MAO:51/11 valittaja ei ollut liittänyt tarjoukseensa vaadittuja selvityksiä tilinpäätöstiedoista ja omavaraisuusasteesta. Markkinaoikeuden mukaan hankintayksikkö ei ole ylittänyt harkintavaltaansa eikä menetellyt valittajaa kohtaan syrjivästi, kun se ei

16.04.2015

ole pyytänyt valittajaa täydentämään puutteellisia selvityksiään ja kun se on sulkenut valittajan tarjouskilpailusta.

Tapauksessa MAO:362/13 valittajan tarjouksesta ei käynyt selkeästi ilmi, oliko tarjouksessa ilmoitetut referenssitoimitukset katsottavissa vastaaviksi referenssitoimituksiksi. Markkinaoikeuden mukaan hankintayksikkö oli menetellyt virheellisesti salliessaan tarjoajan toimittaa niiden referenssien, joiden se ei katsonut täyttävät vähimmäisvaatimuksia, tilalle uudet vastaavaksi katsottavat referenssit siten että tarjouspyynnön soveltuvuusehdot täyttyvät

Ekisan Oy ilmoitti tarjouksessaan referenssiurakaksi numero kolme urakan, jonka sisältönä oli terveystakeskuksen muuttaminen asuinkiinteistöksi. Urakan arvo oli 20.000 euroa. Tarjoaja on esittänyt, että hankintayksikön olisi tullut huomioida sen ilmoittama terveystakeskuksen muutto asuinkiinteistöksi vähimmäisvaatimukset täyttävänä referenssikohteena. Ekisan Oy haluaisi jälkikäteen korjata referenssin sisällöksi maalaustyöt ja urakan arvoksi 27.077,53 euroa.

Tarjouspyynnössä on edellytetty, että maalaustöiden referenssiurakoiden tulee olla samalta toimialalta. Hankintalain esitöiden mukaan tarjoajien tasapuolisen kohtelun periaatteen ja kilpailuolosuhteiden hyödyntämistä koskeva vaatimus edellyttää, ettei hankintamenettelyssä anneta painoarvoa yrityksen sellaisille referensseille, jotka eivät koske hankinnan kohteena olevaa rakennusurakkaa. Näin ollen referenssien arvioinnissa ei voida huomioida muita, kuin maalaustöitä. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa sen suhteen, millaista referenssiä pidetään kohdeurakkaa vastaavana referenssinä.

Tarjoaja ei ole ilmaissut tarjouksessaan, sisälsikö referenssiurakoiden maalaustöitä eikä eritellyt urakkaan sisältyneitä tehtäviä. Tarjouspyynnön määräpäivään toimitettujen tietojen perusteella referenssi ei siten täytä kohdeurakkaa vastaavalle referenssille asetettuja vähimmäisvaatimuksia, eikä Tarjoaja siten täytä tarjoajan soveltuvuudelle asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Hankintalain 56 §:n mukaisesti ehdokkaat ja tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Kuten maalaustöiden puitejärjestelyä koskevasta hankintapäätöksestä käy ilmi, hankintayksikkö on sulkenut tarjouskilpailusta kaikki ehdokkaat, joita rasittaa hankinnanvarainen poissulkemisperuste. Ehdokkaiden tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu edellyttää, ettei hankintayksikkö voi enää jälkikäteen huomioida Ekisan Oy:n oikaisuvaatimuksensa yhteydessä toimittamia tietoja referenssikohteen sisällöstä. Hankintayksikkö ei siten ole toiminut hankintalainsäädännön

vastaisesti, kun se on sulkenut Ekisan Oy:n tarjouskilpailusta puuttuvan soveltavuuden vuoksi.

Johtopäätös

Nyt kyseessä olevassa hankinnassa on menetelty julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti kun Ekisan Oy on suljettu pois tarjouskilpailusta sillä perusteella, ettei sen referenssin numero kolme ole katsottu täyttäneen referenssin vastaavuudelle asetettuja vähimmäisvaatimuksia ja Tarjoaja on suljettu pois tarjouskilpailusta sillä perusteella, ettei se ole näyttänyt täyttävänsä tarjoajan soveltavuudelle asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Vaatimus hankintapäätöksen oikaisemisesta tulee edellä mainituin perustein hylätä perusteettomana.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja, puhelin: +358931039630
kari.haapaniemi(a)hel.fi
Tanja Dickman, hankintalakimies, puhelin: 310 38821
tanja.dickman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ekisan Oy oikaisuvaatimus
- 2 Maalaustyöt_avauspöytäkirja_2015
- 3 Maalaustyöt_vertailu_2015
- 4 Tarjouspyyntö, puitesopimusluonnos, tuntityöveloitustomake

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto,
hankintaoikaisupäätös
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätöshistoria

Teknisen palvelun lautakunta 05.03.2015 § 44

HEL 2014-013741 T 02 08 03 00

Päätös

Postiosoite

PL 1660
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
stara@hel.fi

Käyntiosoite

Ilmalankuja 2 L
Helsinki 24
<http://www.hel.fi/stara>

Puhelin

+358 9 310 39602
Faksi
+358 9 310 39601

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

811997-10000581
Alv.nro
FI2012566

16.04.2015

Teknisen palvelun lautakunta päätti hylätä Gellar Trading Oy:n, Ekisan Oy:n, Hi Hoa Oy:n, Inlook sisustus Oy:n, Lauttapakki Ky:n, Nordhaus Partners Oy:n, Pasanen Service Oy:n, Rakennus- ja maalausliike Helkar Oy:n, Scansil Oy:n, Suomen Meriittirakennus Oy:n, Triasole Pinnoitus Oy:n ja Vilenin Rakennushuolto Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina sekä oikeuttaa Staran rakennustekniikan yksikönjohtajan ja teknisen tuen päällikön tekemään maalaustöiden puitesopimukset 1.4.2015–31.3.2017 seuraavien tarjouskilpailussa parhaiten sijoittuneen kymmenen (10) urakoitsijan kanssa:

- Maalaamo M ja K Naakka Oy
- City-Air Oy
- Maalausliike T.Pynnönen Oy
- Maalausliike Vilen & Syrjänen Oy
- Maalaus-Cederberg Oy
- Travid Oy
- Uudenmaan takuurakenne Oy
- Juspek Oy
- Maalaus ja Saneeraus Matti Virtanen Oy
- R&A Maalaus ja saneeraus Oy

Lautakunta päätti oikeuttaa Staran osastot tilaamaan em. puitesopimusurakoitsijoilta maalaustöitä sopimuskauden aikana tarpeen mukaan. Hankinnan ennakoitu arvo optiokaudet mukaan lukien on 5 000 000 euroa (alv 0 %).

Lisäksi lautakunta päätti oikeuttaa Staran toimitusjohtajan päättämään mahdollisten optiokausien (1+1 vuosi) käyttöönotosta vuosi kerrallaan.

Hankintapäätös on tehty halvimman hinnan perusteella.

Hankintasopimus ei synny tällä päätöksellä, vaan vasta myöhemmin tehtävän kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella.

Staran työmaille tilataan sopimuskautena maalaustöitä lisäksi myös yksittäisiä hankkeita koskevilla erillisillä hankintamenettelyillä.

Pöytäkirjanote esitysteksteineen, muutoksenhakuohjeineen ja liitteineen Staran rakennustekniikalle, jonka tulee huolehtia päätöksen tiedoksiannosta asianosaisille.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Kari Haapaniemi, yksikönjohtaja, puhelin: +358931039630
kari.haapaniemi(a)hel.fi